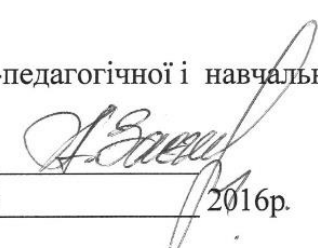

Зк

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО :
Проректор з науково-педагогічної і навчальної
роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.
“17” *лютого* 2016р.

ЖИВОПИС

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки освітнього ступеня «Бакалавр»

галузі знань 0202-Мистецтво

напряму 6.020205-Образотворче мистецтво

Програма навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, що вивчають дисципліну «Живопис» за напрямом підготовки 0202 - Мистецтво, спеціальністю 6.020200 - Образотворче мистецтво.

“_01_”, __ грудня ____ 2016 р. 11 с.

Розробник: Тарасюк Іван Іванович, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва.

Рецензент: Лесик Олександр Володимирович, професор кафедри образотворчого мистецтва, доктор архітектури, професор.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № _6_ від “_01_” __ грудня __ 2016 р.

Завідувач кафедри: _____ (Лесик О.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв
протокол № __5_ від “_18_” __ січня ____ 2016 р.

Голова науково – методичної комісії інституту _____

Шиманський П.Й.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № _6_ від “_17_” __ 02. ____ 2016 р.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни професійної та практичної підготовки "Живопис" складена на основі програми навчальної дисципліни та навчального плану з урахуванням навчального навантаження студента. При вивченні нормативна дисципліни студентів спеціалізації "Художньо-комп'ютерна графіка", "Монументально-декоративний живопис" та "Художній розпис культових споруд" і містить такі розділи:

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів 34	0202-мистецтво	Нормативна
	6020205 - образотворче мистецтво	
Модулів 10	Образотворче мистецтво	Рік підготовки 3
Змістових модулів 20		Семестр 5,6
ІНДЗ: немає		Лекції 2 год.
Загальна кількість годин 1020		Практичні (семінари) 0 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання) 5 семестр аудиторних консультації самостійної роботи 6 семестр аудиторних консультації самостійної роботи	бакалавр	Лабораторні 200 год.
		Самостійна робота 250 год.
		Консультації 30 год.
		Форма контролю: 5 – контрольна робота 6 – залік.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Живопис" є формування професійних знань, умінь і навичок, необхідних для втілення творчого задуму живописними засобами, вивчення методів, системи роботи та основних технік.

2.2 Основними завданнями вивчення дисципліни "Живопис" є:

- ознайомлення з видами і жанрами живопису;
- опанування зображення предметів у будь-якому середовищі та освітленні;
- формування умінь передавати об'єм та колір предмета;
- формування творчої особистості студента;
- розвиток образного мислення і художніх здібностей, виховання загально-естетичної культури студентів.

2.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- закони реалістичного зображення об'ємної форми на площині;
- методику та послідовність виконання живописної роботи у різних техніках та жанрах;
- особливості визначення та розміщення форми в умовному просторі робочого листа;
- конструктивні рішення форми предметів з урахуванням їх просторового положення, враховуючи правила лінійної та повітряної перспективи;
- світлотіньові рішення форми і встановлення основних тональних та кольорових відношень;

вміти:

- об'ємно-просторово сприймати натуру;
- визначати та помічати положення форми в умовному просторі робочого листа;
- будувати об'ємну форму на площині робочого листа на основі знання правил лінійної та повітряної перспективи, застосовуючи живописні засоби виразності;
- виявляти цю форму користуючись градаціями світла (світло, напівтінь або напівтон, власна тінь, падаюча тінь, рефлекс, біл);
- передавати характер та рух форми, її матеріальність, фактуру та зв'язок з навколишнім простором засобами тону (світлотіньовими відношеннями);
- аналізувати конструкції форми зображуваних предметів;
- правильно оцінювати та знаходити пропорційні відношення всіх елементів зображувальної натури, як лінійно-об'ємних так і світлотіньових;
- вільно володіти всіма живописними засобами зображення;
- Свідомо та послідовно застосовувати для роботи принцип від загального до конкретного, а потім від деталей до узагальненого.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 1020 години / 34 кредитів.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

3 курс 5 семестр

Змістовий модуль I. Характеристика кольору в портреті.

Тема 1. Постановка голови людини з завданням живописно-тонального рішення у теплого (холодного) колориті.

Виявити об'єм, конструктивне та світлотіньове моделювання форми голови засобами олійного живопису зі зв'язком з плечовим поясом та в узгодженні з теплим (холодним) кольором драперії, передати просторове середовище. Виконати роботу за поетапною схемою.

Тема 2. Постановка голови людини з завданням контрастного живописно-тонального рішення.

Виявити об'єм, конструктивне та світлотіньове моделювання форми голови засобами олійного живопису зі зв'язком з плечовим поясом та в узгодженні з теплим (холодним) кольором драперії, передати просторове середовище. Виконати роботу за поетапною схемою.

Змістовий модуль 2. Зображення людини у середовищі з урахуванням особливостей освітлення.

Тема 3. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при направленому освітленні.

Виконати побудову людського тіла з анатомічними рисами, які притаманні моделі, засобами олійного живопису; передати просторове середовище, використовуючи контрасти та нюанси впливу штучного освітлення під час моделювання об'єму фігури кольором; Виконати роботу за поетапною схемою.

Тема 4. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при денному, розсіяному освітленні.

Виконати побудову людського тіла з анатомічними рисами, які притаманні моделі, засобами олійного живопису; передати просторове середовище, використовуючи контрасти та нюанси впливу денного розсіяного освітлення під час моделювання об'єму фігури кольором; узгодити зображення з відтворенням просторового середовища кольорами у гармонійному підборі. Виконати роботу за поетапною схемою.

3 курс 6 семестр

Змістовий модуль 3. Матеріальність у композиції портрету.

Тема 5. Живописна постановка одягненої напівфігури людини на фоні драперій.

Виконання портрету в академічній манері через виявлення об'єму, конструктивного та світлотіньового моделювання засобами олійного живопису в узгодженні з кольором драперій. Виконати роботу за поетапною схемою.

Тема 6. Живописна постановка одягненої напівфігури людини у м'якому одязі з характерними складками.

Виконання портрету в академічній манері через виявлення об'єму, конструктивного та світлотіньового моделювання засобами олійного живопису в узгодженні з кольором драперій. Передача матеріальності. Виконати роботу за поетапною схемою.

Змістовий модуль 4. Зображення людини у середовищі з урахуванням особливостей освітлення.

Тема 7. Композиційний портрет натурщика з виразними рисами при складному освітленні (контражур).

Виконати побудову людського тіла з анатомічними рисами, які притаманні моделі, засобами олійного живопису; передати просторове середовище, використовуючи контрасти та нюанси впливу контражуру під час моделювання об'єму фігури кольором; передати пропорції натури та узгодити зображення з відтворенням просторового середовища кольорами у гармонійному підборі. Виконати роботу за поетапною схемою.

Тема 8. Композиційний портрет напівфігури, в яскравому національному одязі з елементами інтер'єра, при направленому освітленні.

Виконати побудову людського тіла з анатомічними рисами, які притаманні моделі з виразною фактурою національного вбрання, зобразити матеріальність тіла та вбрання засобами олійного живопису; передати просторове середовище, використовуючи контрасти та нюанси впливу освітлення під час моделювання об'єму фігури та одягу кольором; передати пропорції натури та узгодити зображення з відтворенням просторового середовища кольорами у гармонійному підборі. Виконати роботу за поетапною схемою.

4. Структура навчальної дисципліни "Живопис"

Таблиця 2

5 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього	у тому числі						
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	К о н т р. р о б.	Ко нс.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Характеристика кольору в портреті.								
Тема 1. Постановка голови людини з завданням живописно-тонального рішення у теплому (холодному) колориті.	29,5	0,5		7		16		6
Тема 2. Постановка голови людини з завданням контрастного живописно-тонального рішення.	31,5	0,5		8		17		6
Разом за змістовим модулем 1	61	1		15		33		12
Змістовий модуль 2. Зображення людини у середовищі з урахуванням особливостей освітлення.								
Тема 3. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при направленому освітленні.	29,5	0,5		7		16		6
Тема 4. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при денному, розсіяному освітленні.	32,5	0,5		8		18	+	6
Разом за змістовим модулем 2	62	1		15		34	+	12
Усього годин	123	2		30		67	+	24

6 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього	у тому числі						
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	К о н т р. р о б.	Ко нс.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 3. Матеріальність у композиції портрету.								
Тема 5. Живописна постановка одягненої напівфігури людини на фоні драперій.	26	-		4		16		6
Тема 6. Живописна постановка одягненої напівфігури людини у м'якому одязі з характерними складками.	27	-		5		16		6
Разом за змістовим модулем 3	53	-		9		32		12
Змістовий модуль 4. Зображення людини у середовищі з урахуванням особливостей освітлення.								
Тема 7. Композиційний портрет натурщика з виразними рисами при складному освітленні (контражур).	26	-		4		16		6
Тема 8. Композиційний портрет напівфігури, в яскравому національному одязі з елементами інтер'єра, при направленому освітленні.	30	-		5		19		6
Разом за змістовим модулем 4	56	0		9		35		12
Усього годин	109	0		18		67		24

5. Теми лабораторних занять

1 семестр

Змістовий модуль 1.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Постановка голови людини з завданням живописно-тонального рішення у теплому (холодному) колориті.	7
2	Тема 2. Постановка голови людини з завданням контрастного живописно-тонального рішення.	8
	Разом	15

Змістовий модуль 2

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 3. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при направленому освітленні.	7
2	Тема 4. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при денному, розсіяному освітленні.	8
	Разом	15

2 семестр

Змістовий модуль 3.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 5. Живописна постановка одягненої напівфігури людини на фоні драперій.	4
2	Тема 6. Живописна постановка одягненої напівфігури людини у м'якому одязі з характерними складками	5

	Разом	9
--	--------------	----------

Змістовий модуль 4.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 7. Композиційний портрет натурщика з виразними рисами при складному освітленні (контражур).	4
2	Тема 8. Композиційний портрет напівфігури, в яскравому національному одязі з елементами інтер'єра, при направленому освітленні.	5
	Разом	9

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Постановка голови людини з завданням живописно-тонального рішення у теплому (холодному) колориті.	16
2	Тема 2. Постановка голови людини з завданням контрастного живописно-тонального рішення.	17
	Разом за змістовим модулем 1 (5 семестр)	33
3	Тема 3. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при направленому освітленні.	16
4	Тема 4. Тематична постановка напівфігури натурщика з руками при денному, розсіяному освітленні.	18
	Разом за змістовим модулем 2 (5 семестр)	34
5	Тема 5. Живописна постановка одягненої напівфігури людини на фоні драперій.	16
6	Тема 6. Живописна постановка одягненої напівфігури людини у м'якому одязі з характерними складками.	16
	Разом за змістовим модулем 3 (6 семестр)	32
7	Тема 7. Композиційний портрет натурщика з виразними рисами при складному освітленні (контражур).	16
8	Тема 8. Композиційний портрет напівфігури, в яскравому національному одязі з елементами інтер'єра, при направленому освітленні.	19
	Разом за змістовим модулем 4 (6 семестр)	35
	Разом	134

7. Методи навчання

Методи навчання — це упорядковані способи діяльності викладача та студента, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань.

Вивчення курсу "Живопис" передбачає застосування методів навчання таких груп (за Ю. Бабанським), як:

- Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
- Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
- Методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
- Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

Розглядаючи методи кожної групи з врахуванням специфіки викладання даної дисципліни отримаємо на ступний список:

- Розповідь-пояснення, бесіда, лекція (словесні методи передачі навчальної інформації);
- ілюстрація, демонстрація (наочні методи передачі навчальної інформації);
- досліди, вправи, навчальна праця (практичні методи передачі навчальної інформації);
- індуктивні та дедуктивні методи (згідно логіки передачі та сприймання навчальної інформації);
- репродуктивні, творчі та проблемно-пошукові (за ступенем самостійного мислення студента у процесі оволодіння знаннями, формуванням умінь та навичок)
- навчальна робота під керівництвом викладача, тобто самостійна робота в аудиторії та самостійна робота студентів поза контролем викладача. (за ступенем керівництва навчальною роботою)
- зацікавлення, заохочення та покарання в навчанні(через усний осуд) являються методами стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- усний, письмовий, практичний, графічний, контроль, самоконтроль, самооцінка.

На практиці викладач, як правило інтегрує методи різних груп, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної мети.

8. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Забезпечення систематичного, повного, точного і оперативного отримання інформації про навчальний процес, відбувається за допомогою способів діагностичної діяльності. Вони дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Викладання курсу згідно кредитно-модульної системи організації навчального процесу передбачає діагностику успішності навчання методами контролю. Контроль в свою чергу використовується у двох видах: поточному та підсумковому. Специфіка курсу полягає у застосуванні методів практичної перевірки та графічного контролю.

Засобами діагностики успішності навчання з курсу "Живопис" є завдання для лабораторних занять (академічні постановки), перегляд художніх студентських робіт виконаних згідно завдань для лабораторних та самостійних, що являються поточним контролем та білети на модульний (підсумковий контроль - залік чи іспит, згідно навчального плану) з практичним завданнями.

Завдання до підсумкового контролю:

Іспит - виконати етюд голови натурщика. В етюдній формі виявити об'єм, конструктивне та світлотіньове моделювання засобами олійного живопису, передати пропорції натури та узгодити зображення з відтворенням просторового середовища кольорами у гармонійному підборі.

Диференційований **Залік** - виконати етюд напівфігури натурщика з руками. В етюдній формі виявити об'єм, конструктивне та світлотіньове моделювання засобами олійного живопису, передати пропорції натури та узгодити зображення з нейтральним кольором драперій. Виконати роботу за етапною схемою.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу "Живопис" здійснюється за 5 бальною шкалою.

Навчальна дисципліна "Живопис" є нормативною дисципліною професійної та практичної підготовки, вона читається у студентів спеціальності образотворче мистецтво 1 - 5 курсів. Кількість семестрів відповідає кількостям залікових кредитів. Останні в свою чергу складаються із двох модулів, а саме: модуль I- самостійні та аудиторні завдання поточного контролю; модуль II - модульний контроль.

Поточний контроль, що передбачає такі форми його організації, як лабораторні та самостійні завдання.

Підсумковий контроль включає дві модульних контрольних роботи. Враховуючи специфіку курсу модульні контрольні роботи відбуваються у вигляді перегляду та оцінюються. Об'єктивність в оцінюванні робіт з живопису досягається на основі композиції, технічної грамотності та образності живописного рішення.

5 (відмінно) - грамотне розміщення фігури на форматі (картинній площині), дотримана рівновага та ритмічність частин, враховано основні закономірності композиції. Пропорції, форма та її просторове положення, живописне рішення виконані професійно, грамотно, творчо, на основі закономірностей перспективи, пластичної анатомії, світлотіні. Зображення є виразним, сприймається образно, цілісно, вдало використані світлотіні, динаміка, ритм тощо.

4 (добре) - Допущені незначні помилки в композиції, образотворчій грамоті та у створенні образного рішення засобами олійного живопису.

3 (задовільно) - Порушено основні закономірності композиції. Допущено значні помилки у передачі пропорцій, конструктивної будови, виявленні світлотіні та ін. Живописне рішення сприймається маловиразним.

2 (незадовільно) - Композиційне вирішення виконане з грубими помилками. Побудова фігури, її пропорції, конструктивна будова, форма, світлотінь передані з недопустимими помилками, відсутня гармонійна цілісність та невдале живописне рішення.

10. Методичне забезпечення

1. Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура» (для студентів 1-5 курсів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напряму підготовки 1201 (6.060102) Архітектура)) / Укл. Манохін В. П., Мирончик П. В. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 20 с.
2. Програма нормативної навчальної дисципліни « Живопис» (для студентів 1-4 курсу освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст, напряму підготовки 0202 «

Мистецтво» (5.02020801) Декоративно-прикладне мистецтво)) / Укл. Парамєєва О. А. – К., 2013. - 32 с.

11 . Список джерел

1. Авсиян О. А. Натура и рисования по представлению / О. А. Авсиян. – М., 1985. – 85 с.
2. Беда, Г. В. Живопись: Учебник для студентов пед. ин-тов по спец. 2109 « Черчение, изобразительное искусство и труд».- М.: 1986. – 192 с.
3. Бергер Э. История ращвития техники масляной живописи / Э. Бергер. – М.: ОГИЗ., 1935. – 606 с.
4. Вибер Ж. Живопись и ее средства / Ж. Вибер. – М.: Академия художеств СССР, 1961. – 231 с.
5. Виннер А. В. Как работают мастера живописи / А. В. Виннер. – М.: Сов. Россия, 1965. – 111 с.
6. Виннер А. В. Материалы живописи, масло, акварель, гуашь, темпера, клеевые краски /А. В. Виннер. – М.: Искусство, 1976. – 137 с.
7. Волков Н. Н. Цвет в живописи / Н. Н. Волков. – М.: Искусство, 1984. – 320 с.
8. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. / Г. Є. Гребенюк. -К.: Техніка. 1997. - 221 с.: іл.
9. Гринберг Ю. И.Технологии масляной живописи. История и исследования / Ю. И. Гринберг. – М.: Изобр. Исскуство, 1982. – 320 с.
10. Гуревич М. М. Цвет и его изменения / М. М. Гуревич.- М.: АН СССР, 1950.- 268 с
11. Дейнека, А. Учись рисовать / А. Дейнека. – М.: Академия художеств СССР, 1961. – 36 с.
12. Жердзицький В. Е. Живопись, техника и технология. – Х.: Колорит, 2006. – 326 с.
13. Зайцев А. С. Наука о цвете и живописи. / А. С. Зайцев. – М.: Искусство, 1986. – 158 с.
14. Кравков С. В. Цвеовое зрение. / С. В. Кравков. – М.: Искусство, 1953. – 165 с.
15. Ростовцев Н.Н., Теретьев А.Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием / Н.Н.Ростовцев, А.Е. Терентьев. - М.: Просвещение 1987. - 176 с.: ил.
16. Рыбников А. Техника масляной живописи. / А. Рыбников. М.: Искусство, 1937. – 215 с.
17. Школа изобразительного искусства. Выш. 1: Учеб. Пособие. - 3-є изд., испр. доп. - М.: Изобразительное искусство, 1986. - 176 с.: ил.

Ресурси

1. www.education.gov.ua - сайт Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua - сайт бібліотеки імені В.Вернадського.